№ 210. Wtorek 10. Września 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Gmina *Janczyn* w obwodzie brzeżańskim zapewniła po wieczne czasy na założenie trywialnej szkoły w Janczynie następujące składki:

1. Na utrzymanie nauczyciela obowiązała się składać roczną kwotę dwieście (200) złotych w. a. gotówką w ratach kwartalnych na ręce przełożonego gminy,

2. na pastwisku gminnem wystawić własnym kosztem najdalej po 1. października 1862 stosowny budynek szkolny wraz z pomieszkaniem nauczyciela, obok tego budynku szkolnego urządzić mały ogród warzywny dla nauczyciela, i ogrodzić go należycie, a nim będzie wystawiony budynek szkolny, umieścić szkołę i pomieszkanie nauczyciela w najętym domu,

3. posprawiać potrzebne porządki i rekwizyta szkolne, utrzymywać je równie jak budynek szkolny zawsze w dobrym stanie i załatwiać potrzebną przy szkole posługę, nakoniec

4. zakupywać własnym kosztem i przystawiać na opał szkoły rocznie 6 n. a. sągów drzewa.

Udowodnioną temi ofiarami troskliwość o rozszerzenie nauki między wiejskim ludem podaje c. k. galicyjskie namiestnictwo z uznaniem do wiadomości powszechnej. Lwów 9. sierpnia 1861.

Wiedeń, 7. września. Dnia dzisiejszego wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XL. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 86. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 4. września 1861, ważne w całem państwie, względem zniesienia warunkowego zakazu wywozu, przywozu i przewozu ołowiu przez granice do obcych państw włoskich, Szwajcaryi i od morza.

Sprawy krajowe.

(Rozporządzenie względem przewozu amunicyi.)

Wiedeń, 7. września. Rozporządzeniem z dnia 16. marca 1859 (Dzien. pr. p. str. 77) postanowiono, że przywóz, wywóz i przewóz broni i zbroi wszelkiego rodzaju, amunicyi, kali, saletry, siarki i ołowiu przez granicę od strony obcych państw włoskich, Szwajcaryi i morza dozwolonem jest tylko za specyalnem pozwoleniem właściwego rządu krajowego w porozumieniu z krajową jeneralną komendą na każdy raz.

To ograniczenie obrotu handlowego co do siarki zniesione już dawniej rozporządzeniem z dnia 7. marca 1860 (Dz. p. p. str. 63) i rozporządzeniem z dn. 11. lipca 1861 (Dz. pr. p. str. 437) także co do śrutu ołowianego.

Obecnie ministerstwo finansów w porozumieniu z innemi ministerstwami zniosło rozporządzeniem z dn. 4. września 1861 pomieniony zakaz co do przywozu, wywozu i przewozu wszelkiej amunicyi ołowianej w ogóle.

(Posiedzenie izby deputowanych z dn. 5. września.)

Prezyduje Dr. Hein.

Na ławie ministeryalnej panowie: Schmerling, baron Mecsery, Lasser, hr. Wikenburg i Mitis szef sekcyi.

Hr. Wratislaw jako sprawozdawca wydziału petycyi przedkłada między innemi petycyę gminy miasta Wiednia w sprawie reorganizacyi szkół ludowych. Petycyę tę odesłano do wydziału oświecenia.

Hr. Rothkirch wnosi, aby rozprawy nad ustawą gminną odroczyć do przyszłego tygodnia. Wniosek przyjęto.

Następnie prowadzono dalej dyskusyę nad projektem ustawy względem organizacyi sądowej.

Kawaler de Tschabuschnigg mówi przeciw wnioskowi wydziału. Po przyjęciu projektu rządowego ministerstwo będzie w stanie przedkładać częściowo przynajmniej projekta do ustaw względem postępowania w sprawach cywilnych i karnych. Dlatego nie można odrzucić wniosku rządowego. Mowca popiera swe twierdzenia innemi jeszcze dowodami i zwraca uwagę na zbyt niskie uposażenie niższych urzędników sądowych.

Van der Strass za wnioskiem wydziału. Projekt przedłożony nie odpowiada potrzebnym obecnie reformom w sądownictwie. Mowca rozbiera szczegółowo cały projekt i dodaje, że należy orzec niezawisłość stanu sędziowskiego i poprawę materyalnego bytu urzędników sądowych.

Tashek mówi przeciw wnioskowi wydziału. Przyjęcie projektu rządowego ułatwi wielką część prac organicznych w zakresie sądownictwa; a między innemi przyniósłby i tę korzyść, że usunąłby z postępowania sądowego wiele niepotrzebnej pisaniny.

Prażak za wnioskiem wydziału. Dowodzi, że względy finansowe nie powinny skłaniać izbę przyjąć projekt rządowy, iż sądownictwo nie jest źródłem finansowem, a sędzia powinien być jak najlepiej uposażonym, aby mógł być nie zawisłym.

Następnie mówili jeszcze Sartori przeciw a Ryger i Herbst za wnioskiem wydziału. Poczem zawieszono posiedzenie na kwandrans.

Następnie wyjaśnili szczegółowo projekt rządowy w obszernych mowach pp. ministrowie Lasser i Schmerling, a ostatni głos zabrał sprawozdawca wydziału dep. Waser. Dr. Herbst cofa swój pierwszy wniosek iż izba okazała się skłonną przyjąć jego poprawkę do wniosku wydziału, a po kilku z jego strony uwagach względem formy przy głosowaniu, przystąpiono do głosowania.

Wniosek dep. Mende upadł, również pozostał w mniejszości wniosek dr. Tashek, poczem wniosek wydziału wraz z poprawką Herbsta przyjęty większością.

Posiedzenie zamknięte o godzinie 3. Przyszłe posiedzenie dn. 6. b. m. o godzinie 10. z rana. Porządek dzienny: Wnioski wydziału petycyi i obrady nad sprawozdaniem wydziału o ustawie względem nietykalności radzców państwa i posłów sejmowych.

Ameryka.

(Książę Napoleon. — Wiadomości bieżące.)

Pays donosi, że książę Napoleon wyjechał 16. sierpnia z Nowego Yorku na zachód, by zwiedzić Saint-Louis i Kanadę. Księżna Klotylda pozostała jeszcze w Nowym Yorku dla kąpieli morskich, ale potem zjedzie się z księciem Napoleonem u wodospadu Niagary i oboje pojadą do Kanady. W Paryżu oczekują powrotu Księstwa z końcem września.

— Wirgińskie dzienniki z 10. sierpnia przyniosły urzędowe doniesienie, że angielski admirał Dundas zawinie z flotą angielską pomimo blokady do Charlestonu. Angielski konzul w Richmond oświadczył jednak, że nie ma urzędowego polecenia potwierdzić tę wiadomość.

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące.)

Staranne poszukiwania i śledztwa, jakie ciągle jeszcze odbywa wojsko i policya za zbiegłymi insurgentami z Loja, lubo co do właściwego zamiaru swego bezskuteczne, przyniosły jednak ten pożytek, że schwytano mnóstwo innych zbrodniarzy i włóczęgów, czego dotychczas wszelkie usiłowania władz dokazać nie mogły.

Epoca zawiera wiadomość, że dekret królewski zwołujący parlament, będzie zaraz za powrotem Królowej do Madrytu między 20. i 30. września ogłoszony. Korteży zgromadzą się w październiku. Obiegające w Madrycie pogłoski o mającem wkrótce nastąpić rozwiązaniu teraźniejszych kortezów, nie są bynajmniej według *Constitutionnal* uzasadnione. Urzędowa *Gazeta* ogłasza nową ustawę naukową dla wyższych zakładów szkolnych. Dzienniki oceniają tę ustawę rozmaicie; powszechne zaś jest życzenie, porzucić raz stadyum próby, gdyż dotychczas przy częstem zmienianiu systemu, żaden uczeń nie był w stanie dokończyć swego ukształcenia szkolnego na tych zasadach, na jakich rozpoczął.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wojsko do Kanady.)

Londyn, 4. września. Słychać, że córka księcia Krystyna z Holsztyn-Glücksburga ma być przeznaczoną za małżonkę księciu Walii, i że książę w ciągu bliskiej podróży swej do Niemiec zjedzie się z tą księżniczką.

Książę i księżna Montpensier odjechali z Plymouthu do Falmouth zkąd mają odpłynąć paropływem wojennym „Don Antonio Ulloa“ do Hiszpanii.

— *Army and Navy Gazette* donosi, że rząd angielski postanowił załogę Kanady wzmocnić trzema pułkami piechoty, które prawdopodobnie w połowie września udadzą się tam okrętem „Great Eastern“. *Globe* potwierdza tę wiadomość i dodaje z przyczyny stosunków obecnych wzmocnić załogę jest rzeczą konieczną, ale wzmocnienie to nie będzie znaczne, bo tylko o 3000 powiększy zwykły stan załogi.

Francya.

(Nowiny dworu. — Pobyt Cesarza w Biarritz. — Wiadomości bieżące. — Nowa broszura.)

Paryż, 4. września. Cesarz i Cesarzowa mają już 14. b. m. powrócić do Paryża. Hrabia i hrabina Walewscy odjechali wczoraj do Biarritz. Jenerał Fleury odjeżdża do Baden Baden na wyścigi konne.

— Zdaje się, że w Biarritz zbierze się przy Cesarzu podobne kółko dyplomatyczne jak w Vichy. Książę Grammont jedzie jutro do Biarritz; hrabia Persigny odjedzie z Vichy 7. b. m. w tym samym zamiarze, również i p. Lavalette pojedzie do Biaritz po swoje instrukcye. Co do tego dyplomaty pisze dziś *Patrie*: „Jeden z dzienników belgijskich donosił, że margrabia Lavalette pojechał do Londynu, by się naradzić z gabinetem angielskim względem ewakuacyi Rzymu. Możemy zapewnić, że wiadomość ta jest cale niedokładna.“

— Słychać, że jenerał Montebello powraca w nienajlepszem usposobieniu z Konstantynopola. W ciągu krótkiego pobytu swego w stolicy tej miał dostateczną sposobność przekonać się, że polityka angielska jak dawniej tak i teraz wywiera największy wpływ u Porty.

— *Monitor* donosi, że bezskuteczność protestacyi posłów Francyi i Anglii w Mexyku przeciw naruszeniu prawa narodów skłoniły rząd zerwać stosunki dyplomatyczne z Juarezem.

— Mówią, że w powrocie z Biarritz zatrzyma się Cesarz w Bourges dla opatrzenia placu, gdzie ma być urządzona wielka ludwisarnia.

— W portach francuskich pracują zawsze jeszcze z wielką gorliwością nad uzbrojeniem wszystkich okrętów wojennych, które mogą jeszcze nosić działa. Cesarz rozkazał temi dniami urządzić wielki basen w Dunkierce, jestto port bardzo ważny dla przywozu zboża z Anglii.

— Temi dniami odjechało kilku OO. Jezuitów francuskich do Chin, gdzie posiadają kilka znacznych zakonów.

— Jenerał Jamin powraca, jak donosi depesza z Szanghaj z dnia 4. lipca, do Europy; w miejsce jego obejmuje jenerał O'Malley dowództwo nad zostającem w Chinach wojskiem i zatrzyma główną swoję kwaterę w Tientsynie. Kontradmirał Bonard, gubernator Kochinchiny uda się nie wprost, lecz na Batawię na swoje stanowisko. Zabawi niejaki czas w koloniach holenderskich, ażeby zbadać tamtejszy system administracyi.

— U p. Dentu wyszła broszura pod tytułem „Cesarz, Rzym i Włochy,“ która ściąga na siebie powszechną uwagę. Broszura oświadcza się za Włochami, i twierdzi, że Francuzi powinni Rzym opuścić. W końcu podaje środek rozwiązania kwestyi. Niech rząd włoski da Papieżowi wszelką moralną i materyalną gwarancyę jego niepodległości. Jeżeli zaś Papież odrzuci dobrowolne porozumienie, trzeba odwołać się do ludu rzymskiego. Uchwała ludu zapadnie w oczach armii francuskiej; gdy zaś Wiktor Emanuel zostanie powołany panować w Rzymie, wojska francuskie ustępować będą włoskim, a tak nic dziać się niebędzie przypadkowo, i żaden się nieład nie wkradnie. Król włoski obwieści następnie umowę, którą zawrze z mocarstwami katolickiemi ku utrzymaniu niepodległości stolicy świętej i religii. Wydawca spodziewa się, że Papież zamiast chronić się do obozu reakcyi europejskiej, pozostanie wtedy w Rzymie, gdzie znajdzie najzupełniejszą wolność w sprawach religijnych, i wszelkie środki pomocnicze na rozkazy.

Monitor z d. 6. b. m. zaprzecza istnieniu tej broszury. *Gazeta wiedeńska* z 7. września twierdzi, że broszura ta została rozszerzona staraniem hr. Vimercati, niezmordowanego stronnika Piemontu, a nawet na jego zamówienie opracowana.

Włochy.

(Stosunki dyplomatyczne. — Wypadki włoskie. — Załoga francuska. — Doniesienia z Neapolu.)

Sardynia. Z dniem 31. sierpnia ustał w Lombardyi z rozkazu władzy piemonckiej obieg monet austryackich. Kupcy, piekarze, rzeźnicy i t. p. w Medyolanie niechcieli przyjmować tych monet, i na dniu 31. sierpnia powstał ztąd taki rozruch, że gwardya narodowa musiała wystąpić. Przy tej sposobności okazała się także niechęć ludu ku panom.

— Gazeta kolońska jest przekonaną, że kontrakt między rządem francuskim a włoskim co do kwestyi rzymskiej i neapolitańskiej skłoniły Ricasolego zamienić departament spraw zewnętrznych na ministeryum spraw wewnętrznych. Domysł ten zdaje się utwierdzać to jeszcze, że rezygnacya Ricasolego nastąpiła tego samego dnia, kiedy Benedetti doręczył swoje listy wierzytelne. Ricasolemu nie powiodło się skłonić gabinet francuski swoim okólnikiem z 24. sierpnia do uznania swojej polityki; zaś z drugiej strony miał Wiktor Emanuel słuszny powód pochwalać politykę swego prezydenta ministrów. Pozostanie przeto Ricasolego w gabinecie jest niejako rękojmią, że następca jego w departamencie spraw zewnętrznych — choćby nim był nawet Arese — nie zrobi Napoleonowi żadnych koncesyi ze szkodą unii. Za tem przemawia także wstąpienie jenerała Rovere do gabinetu.

— *Gazeta wiedeńska* pisze: „Turyńska *Opinione* wyjaśniała niedawno okólnik Ricasolego w sposób, który uzupełnia groźby piemonckiego ministra i zostawia stolicy apostolskiej do wyboru, albo poddać się władzy piemonckiej, albo przygotować się na nowe gwałty, podobne tym, które w zeszłym roku skończyły się zaborem większej części posiadłości papieskich. Ta odezwa dziennika *Opinione* zdaje się mieć silną podstawę, gdyż teraz już zdarzają się na granicy papieskiej wypadki, które potwierdzają to zdanie. *Gazz. di Torino* donosiła niedawno z Penezzi, że patrol Bersaglierów na granicy pod San Lorenzino, mając zapewne złego przewodnika, wszedł na terytoryum papieskie, że Francuzi uderzyli na alarm, i że w końcu po wzajemnem porozumieniu się oficerów wrócił patrol natychmiast za granicę. Zdaje się jednak, że to naruszenie granicy nie było tak niewinne, ale raczej, że Bersagliery trzymali się tu pewnego rozkazu. Niejestto bowiem pojedynczy wypadek, jak się pokazuje z następującej depeszy z **Rzymu** z 3. września:

„Wczoraj uderzyło 50 Piemontanów na Epitaffio z granicy neapolitańskiej, ale żandarmi papiescy odparli ich, poczem kompania francuska obsadziła Epitaffio. Drugi raz starli się żołnierze piemontcy z żandarmami papieskimi między Orvieto i Bolseną, przyczem wojsko piemonckie nie poniosło żadnej straty.“

Zaczem próbowano już w duchu artykułu turyńskiej *Opinione* równocześnie dwa razy przenieść pole bitwy na terytoryum rzymskie, raz z północnej strony i to w tej samej okolicy, zkąd unitaryzści rzymscy oczekują co dnia Piemontanów, a drugi raz na granicy południowej.

Państwo kościelne. Depesza z **Rzymu** z 3. września donosi francuski *Patrie*, że jeneralny sztab francuski rozesłał formalne instrukcye do oficerów komenderujących na granicy, przypominając im, że żaden oddział wojsk piemonckich nie może wejść na terytoryum papieskie, które Francya obsadziła dla ochrony. Każde naruszenie zasady nieinterwencyi ma być natychmiast oznajmione najwyższej francuskiej władzy wojskowej, która ma rozstrzygać w takich wypadkach. Fregata parowa „Le Cacique“ zarzuciła kotwicę w Civitavecchii, przybywając z Tulonu z 900 ludźmi, którzy zaraz wysiedli na ląd. Prócz tego — dodaje depesza — przywiozła „Cacique“ materyał, którego żądała intendantura na dalszy czas okupacyi.

Neapol. Dzienniki włoskie zawierają doniesienia o licznych potyczkach między włoskiem wojskiem i neapolitańskimi bandytami, które najczęściej kończą się ucieczką bandytów, ażeby na innym punkcie się pojawić. W jednej z tych potyczek zabito trzech, w drugiej dwunastu bandytów. W niektórych miejscach stoi gwardya obywatelska już od miesiąca, a nawet dłużej pod bronią. — Wiadomości dziennika *Perseveranza* z 3. września z okolic Neapola donoszą: „Benevent: Małe bandy insurgentów w pobliżu Mulinara, Fojano, San Bartolomeo niepokoją ciągle jeszcze okolicę. W Maschito usiłowali insurgenci napaść niespodzianie na miasto. Terra di Lavoro: Pod Piedimonte zaszło między oddziałem wojska i zbiegłymi żołnierzami starcie się, trzech zbiegłych żołnierzy poległo na placu. Z Neapolu, 28. sierpnia telegrafują do *Triester Zeitung*: Z Avellino donoszą, że rozruchy w tej prowincyi ustają. Dziś powróciła tu znowu angielska eskadra. Z Sora, 30. donoszą urzędowej gazecie: Słychać, że Francuzi przeszłej nocy opuścili Veroli, i uderzyli na powstańców. Załogi z Isola i Sora wyruszyły z swoich stanowisk, ażeby ścigać powstańców. Mówią, że Cencillo (dowódzca rojalistów) obsaczony jest między Brizzi i Assanti. Tripoti mianowany jest podinspektorem gwardyi narodowej na prowincyach.

Niemce.

(Popisy wojskowe.)

Jak utrzymują dzienniki pruskie, rząd księcia Sachsen-Altenburg prosił pruskiego rządu, ażeby pozwolił jego kontyngensowi brać udział w ponawiających się wielkich popisach armii pruskiej. Rzecz jasna, że się do tej prośby jak najuprzejmiej przychylono.

Rosya.

(Podróż Jego ces. Mości. — Regulamin podatku gorzalnianego.)

Petersburg, 1. września. Według wiadomości z podróży Jego ces. Mości do Krymu, tylko w Tschugujewie przegląd wojska miał większy rozmiar, znajdowała się tam bowiem cała 6. dywizya kawaleryi pod wodzą jenerał-porucznika Mitton; podobnie było także w tem miejscu w czasie podróży Cesarza w r. 1859. W innych miejscach, które dotąd zwiedzono, jako to w Tule, w Orelu, w Kursku odbywały się rewie garnizonów miejscowych, w Kursku przegląd astrachańskiego pułku dragonów, który należy do IV. korpusu armii.

— Regulamin z dn. 16. z. m. o podatku wódczanym zawiera następujące główniejsze warunki:

W guberniach wielkorosyjskich, bałtyckich, zachodnich, mało- i noworosyjskich, wschodnio- i zachodnio-syberyjskich, w guberni stauropolskiej, w obwodach besarabskim, Kubańskim i Tereckim i w kraju kozaków dońskich będzie pobierana od dnia 1. stycznia 1863 1) akcyza od ilości wyprodukowanej; 2) podatek patentowy od fabrykantów i sprzedawających gorzałkę. Wysokość tych opłat oznaczona najwyższem postanowieniem na wniosek ministra finansów

Wszystkie rodzaje gorących napojów podlegają opłacie, wyjąwszy te co wyrabiają się z spirytusu lub gorzałki już opłaconej, spirytus do palenia, napoje gorące przeznaczone do wywozu, wino, ocet i kwas miodowy.

Prawo palić gorzałkę mają wszyscy szlachta, urzędnicy, kozacy, koloniści i w ogóle osadnicy, co uzyskają kartę pozwolenia, wszyscy ci co mają prawo prowadzić jaką fabrykę, Menonici w gubernii Taurrieńskiej, póki im nie wyjdzie termin ich przywilejów, posiadacze dóbr i mieszczanie w prowincyach Bałtyckich. W Sybiryi prawo mają wszyscy mieszkańcy wszelkiego stanu. Prawo pędzić gorzałkę z wina, gron winnych i owoców wyciskanych mają prawo szlachta, urzędnicy, kupcy wszystkich trzech gild, ci co osobny uzyskają przywilej, kozacy, posiadacze winnic, a w guberniach stawropolskiej i astrachańskiej, w obwodzie besarabskim i w Krymie, także wszyscy właściciele dóbr, a między innymi także chłopi w dobrach rządowych. Prawo sprzedawać piwo, porter i miód mają ci, co wyrabiają te napoje. Po wsiach wyrób piwa i miodu na własny użytek wolny jest od opłaty.

Podatek oblicza się 1) według siły napoju podług Trallesa, 2) według ilości wydatku.

Fabrykant musi opłacać podatek za całą ilość gorzałki obliczonej z góry, nawet gdy się wydatek rzeczywiście mniejszy później okaże. Akcyza wynosi w gorzelniach po 4 kopijek od stopnia Trallesa, w browarach w wielkorosyjskich i sybirskich guberniach, w gubernii stawropolskiej, w kraju kozaków dońskich, w obwodach Terekskim i Kubańskim przy jednym zacierze 13, przy 2 zacierach 22, a przy 3 zacierach 31 kopiejek za każdy dzień.

Roczny podatek od patentów wynosi: 1) Od gorzelni o najmniej 540 wiader zacieru 10 rubli, od 540 do 1080 wiader 20 rubli i tak dalej za każde 540 wiader zacieru po 10 rubli więcej. 2) W browarach za warkę najmniej 100 wiader 20 rubli. Za każde 50 wiader wyżej po 10 rubli i t. p. Podatek od patentów na sprzedawanie oblicza się podług trzech klas, według obszaru miejscowości i wynosi w handlu hurtownym po 25, 50 i 100 rubli, w handlu winnym po 10, 25 i 50 rubli za wyszynk w piwnicach winnych po 60, 150 i 300 rubli za wyszynk w szynkowniach po 15, 50 i 100 rubli.

Księstwa Naddunajskie.

(Następstwo tronu.)

Belgrad, 17. (29.) sierpnia. *W. Z.* przynosi z adresu skupczyny następujący ustęp względem następstwa tronu w Serbii:

Wasza książęca Mość najmiłościwszy Panie! Skupczyna, której stoją jeszcze na oczach krwawe wypadki wzdryga się na myśl, że kiedyś mógłby powrócić dawny system wyborczy, który tak długo istniał w kraju naszym, wtedy gdy prawny stan rzeczy był ustał. Nie wątpić, że Serbia raduje się szczęściem widzieć na swoim tronie prawą dynastyę osadzoną z prawem następstwa, ale naród serbski nie upatrując dokładności w ustawie o następstwie ani zapewnienia dla prawego następcy tronu, drzy o swoją i swych potomków spokojność. Wprawdzie według ustawy o następstwie z roku 1860, skupczyna na przypadek małoletności następcy tronu wybiera kilku kuratorów, ale naród, który niedawno doznał gorzkich owoców opieki, naród, który ma na pamięci chciwość kuratorów z r. 1859 nie chce losu swego poruczać na niepewność, lub powierzać go osobom, których wybór może zależeć od przypadku i wątpi, by nawet wybór skupczyny w chwili smutku i wzburzenia mógł paść zawsze na ludzi godnych, którzyby losem małoletniego następcy tronu opiekowali się bezinteresownie i sumiennie.

Waszej książęcej Mości wiadomo, ile to ludu zginęło dla niedostatku praktycznych rozporządzeń o następstwie tronu. Historya braci naszych Słowian więcej wskazuje przykładów tego rodzaju jak którakolwiek inna. Wzdrygając się na myśl nawet o cieniu podobnego nieszczęścia, w imieniu narodu który reprezentuje, postanowiła skupczyna zwrócić uwagę Waszej ks. Mości na przedmiot tak ważny dla naszej ojczyzny. Największą i najpożądańszą byłoby dla nas pociechą, gdyby opatrzność Boska pobłogosławiła dom W. książęcej Mości potomkiem płci męzkiej.

Nim się spełni wola Boża, i nim lud serbski i dom Waszej ks. Mości upragnionej doznają pociechy, skupczyna uprasza, aby Wasza ks. Mość tak troskliwy o dobro narodu nie zostawił go bez względu na niepewną przyszłość, lecz aby w interesie powszechnego spokoju raczył wybrać następcę po sobie, i zabezpieczyć winnicę książęcą, aby się stała niespożytą.

Grecya.

Urzędowa gazeta umieściła na wyraźny jak mówią rozkaz rejentki następującą wzmiankę przeciw pogłoskom o zamierzonej abdykacyi króla: „Dziwi nas to, że greckie tryestyńskie dzienniki zamieszczają w kolumnach swoich z gazet niemieckich wyjęte artykuły, których my pochwalać nie możemy, i które zbadane poprzednio nie były. Król nasz jest młody, zostaje przy najlepszem zdrowiu a troskliwość o rządy i pomyślność państwa nie nadwerężyła sił jego. Opatrzność Boska, która Króla naszego wybrała, aby Grecyę podnieść do rzędu państw ucywilizowanych, zachowała dla niego sławę dokonać wielkiego dzieła, odrodzenia Grecyi." W słowach tych nie ma najmniejszej wzmianki o następstwie tronu. Korespondent Gazety Kolońskiej dodaje, że nie myślą na teraz o rozwiązaniu tej kwestyi, owszem przeciwnie sądzą, że obecność następcy tronu byłaby rzecz niebezpieczna, jak to już przedtem dawniejszy minister spraw zagranicznych mocarstwom opiekuńczym dowodził.

Turcya.

(Doniesienia z Konstantynopola. — Utarczki z Montenegrem.)

Journal de Constantinople przynosi bardzo pomyślne wiadomości z Syryi; przeciw alarmującym pogłoskom, rozsiewanym w złym zamiarze, wystąpiły władze z całą surowością; drugi Hat sułtański do Fuada Baszy względem wypłaty wynagrodzenia sprawił bardzo pomyślne wrażenie na chrześciańskiej ludności w Damaszku.

Wicekróla Egiptu, który przyjechał do Stambułu 26. sierpnia, przyjmował Sułtan tego samego dnia i witano go z wszelkiemi honorami.

— Walka między Turkami i Montenegrynami rozpoczęła się jak donoszą *Patrie* i *Pays*, tudzież depesza z Raguzy. Według *Patrie* Abdi Basza, który dowodzi pierwszą dywizyą, zajął przemocą w nocy z 1. na 2. września przesmyki Alwicz i Moraka, i posuwa się ku północnej części dystryktu Czermuca, dokąd Czernogórcy ustąpili. Według *Pays* byli to Montenegryni, którzy uderzyli na oddział Turków, co pod rozkazami Abdi Baszy zajęli byli przesmyk. Montenegryni, jak donosi ten dziennik, poszli w rozsypkę. Komisya europejska zastanowiła swe prace i odjechała do Raguzy, ażeby czekać na pomyślną chwilę do pośrednictwa.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Raguza, 7. września. Od wczoraj ustąpili Montenegryni z Vraniny, zabrawszy z sobą 50 familii chrześciańskich z okolicy.— Do Skodar nadeszły z Konstantynopola dwa bataliony regularnych wojsk tureckich.

Turyn, 7. września, (na Paryż). Urzędownie donoszą, że della Rovere mianowany jest ministrem wojny a jenerał Pettineago namiestnikiem sycylijskim. Pogłoska w dziennikach zapowiada małżeństwo między księżniczką z domu sabaudzkiego a infantem portugalskim.

Paryż, 5. września. *Monitor* przedstawia, że usunięcie prezydenta trybunału kryminalnego Tophani w Neapolu wzmocniło tylko stosunki przyjazne między jenerałem Cialdinim a Garibaldzistami. Dalej przytacza *Monitor* depeszę neapolitańską, która donosi, że eskadra angielska odpłynęła 31. sierpnia z wód neapolitańskich, ale miejsce jej przeznaczenia nie jest znane.

Nowy Jork, 28. sierpnia. Ważna expedycya pod dowództwem jenerała Buttlera wyruszyła 26go z Monrose, ale niewiedzieć dokąd. Słychać, że federaliści zostali obsaczeni i pobici pod Rosenkranzem. Podług innej pogłoski mieli separatyści, ścigani od wojska unii, ustąpić z północno-zachodniego Missouri. Burmistrz z Washingtonu został uwięziony. Fort Fikanore poddał się konfederatystom.

Wiadomości handlowe.

Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów od 16. do 31. sierpnia b. r. na targach w Magierowie, Niemirowie, Rawie, Sokalu, Uhnowie i Żółkwi.

	Miejsce targu											
	Magierów		Niemirów		Rawa		Sokal		Uhnów		Żółkiew	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	4	50	4	10	4	.	3	68	4	20	4	.
„ żyta . . .	3	.	2	65	3	.	2	68	2	70	3	.
„ jęczmienia .	2	.	1	85	2	.	2	15	2	.	2	.
„ owsa . . .	1	50	1	25	1	40	1	70	1	40	1	30
„ hreczki . .	2	.	2	45	2	.	2	53	2	70	2	50
„ kukurudzy .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ kartofli . .	1	.	.	80	1	.	1	12	1	.	1	20
Cetnar siana . . .	1	.	.	60	1	.	1	26	.	.	1	40
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia konicza	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	7	50	3	50	7	.	5	78	6	.	8	50
„ „ miękkiego	5	.	2	50	3	.	5	58	5	20	6	50
Funt mięsa wołowego	.	9	.	9	.	10	.	12	.	11	.	14
Mas okowity . . .	.	50	.	54	.	52	.	49	.	50	.	54

T E A T R.

Dziś opera niem.: „**La Traviata.**"

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9 września.

Hotel rosyjski: PP. Hohendorf Kal., z Szutrumaniec. - Hohendorf Eust., z Baru. — Jounga Wład., z Trzeżeniec. — Tetow Jan, z Jas. — Hr. Rey Art., z Widełki. — Menżyński Piotr, z Wołynia.

Hotel angielski: Iwański Wal., z Kijowa. - Kamiński Gust, z Kawska.

Zajazd Leszczyńskiego: Duczyński Jul., z Zaszkowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9. września.

PP. Falkowski Michał, do Głuchowa. — Menszyński Piotr, na Wołyń. — Hr. Rey Art., do Widełki. — Czajkowski Hyp., do Bóbrki. – Szczepański Tad., do Czajkowiec. — Minasiewicz Alex, adwokat krajowy, do Stani ławowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 7. i 8. września 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	''' 324.96	+ 11.0	79.2	zachodni	sł.	pochmurny
2. god. po poł.	324.23	+ 18 1	53.1	„	mier.	„
10. god. wiecz.	324.55	+ 12 6	84.5	„	„	deszcz

Ilość deszczu 0.''' 78.

Pora	Barometr	Stopień ciepła	Stan powietrza	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	''' 325.35	+ 10.6	89.9	zachodni	sł.	pochmurny
2. god. po poł.	325.47	+ 14.9	51.6	„	„	„
10. god. wiecz.	325.88	+ 10.0	82.7	„	„	„

W nocy deszcz 1.''' 96.

Kurs lwowski.

Dnia 9. września.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	w. l. austr.	6	44	6	52
Dukat cesarski	„ „	6	46	6	56
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	15	11	35
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	15	2	18
Talar pruski	„ „	2	4	2	7
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	80	—	81	—
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	84	—	85	—
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	145	—	147	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	65	75	66	75
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	80	50	81	50

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 9. września.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 80.95. Metaliki po 5% za 100 zł. 67 90; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier ——. Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 740 –; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 176.20; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —. .

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 137.25. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.52, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 136 —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 6. września.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	63.—	63 10
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	80 90	81.—
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	81 10	81.20
Z r. 1851, ser. B. po 5%	— —	—.—
Metaliki po 5%	67.90	68 —
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	68 10	68.60
dtto. „ 4½%	58 75	59.—
dtto. „ 4%	52 50	53 —
dtto. „ 3%	39 —	39.50
dtto. „ 2½%	34 —	36.—
dtto. „ 1%	13 75	14 —
Przez. do wylos. z r. 1839	113.50	114.—
„ 1854	86 50	87 —
„ 1860	83.40	83 50
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł	88 15	88.25
Renty Como po 42 lir. aus.	16.50	17.—
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	66.50	67.50
„ „ „ 4½%	58 —	58 50
„ „ „ 4%	51.—	52 —
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	45.—	46.—
„ 3%	46 —	47.—
„ 2½%	45 —	46.—
„ 2¼%	39 —	40.—
„ 2%	35.—	36.—
„ 1¾%	31.—	32.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	66.50	67.50
„ 4½%	57 —	58.—
„ 4%	50.50	51.—

B. Krajów koronnych (Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.)	pien.	towar.
Niższej Austryi	88 50	89.—
Wyż. Aust. i Salb.	87.50	88.—
Czech	91.—	92 —
Morawii	85 50	86.50
Szląska	85.—	86.—
Styryi	87.—	88.—
Tyrolu	98.50	99.50
Kar., Krainy. i Wyb.	87.—	88.—
Węgier	68 —	68.75

Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł.	pien.	towar.
Ban. Tem., Kroacyi i Sławonii	67.—	69.—
Galicyi	66.—	66 50
Siedmiogr. i Bukow.	65 25	65.75
Lom. wen. poż. z r. 1850	107.—	108.—
Wen. pożyczka z r. 1859	90 –	90.25
Dług Tyrolu po 5%	66.50	67 50
„ 4%	50 50	51.—
„ 3½%	43.—	43.50
Dług Salcburga „ 3%	38.—	38.50
„ 2½%	31.50	32.—
Dług Krainy „ 2%	24.50	25.—
„ 1¾%	21.—	21.50

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	18.—	20.—
„ 2½% za 100 zł.	15.—	17.—
„ 2¼% za 100 zł.	14.—	15.—
„ 2% za 100 zł.	13.—	14.—
„ 1¾% za 100 zł.	10.—	11.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	740.	741 –
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	175 10	175 20
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	590 –	591.—
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	1944	1945.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	277 50	278.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	164.50	165.—
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	117 25	117.75
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 160 zł. (80%)	238.—	239.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m.k. z wpł. po 140 zł. (70%)	146 –	146 50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m.k.	18.—	19.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m.k	—.—	76.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł m. k.	680.—	685.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	142.—	144.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.–	200.—
Kol. Grac.-Kofl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	122.—	124.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	430.—	431.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	215.—	218.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	394.—	396.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	365.—	370.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	102 50	103 –
10 „ 5%	97.—	97.50
przeznacz. do los. po 5%	89 25	89 75
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	99.50	100. –
przez. do los. po 5%	85.50	85.75
Gal. Tow. kred. po 4%	80.50	82.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96.75	97.—
detto detto w srebrze uproc. za 100 zł. w. a.	104 20	104 30
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	141.50	142. -
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	96.50	97.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	136.—	136 50
Kol. Gloggn. za 100 zł.	80. —	81.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	96.50	97. –
Lloyda za 100 zł.	84. –	88. –

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	119 30	119 40
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	95.25	95.75
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	124.—	125.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	36.25	36.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	96.50	97.—
Salma „ 40 „ „	36.50	37.—
Palfiego „ 40 „ „	39.75	40.—
Clarego „ 40 „ „	35.—	35.50
St. Genois „ 40 „ „	36.—	36 50
Windischgrätza 20 zł. „	22.50	23.—
Waldsteina 20 „ „	22.75	23.—
Keglevicha 10 „ „	14 50	15.—

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n	116. –	116.
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n	116	116 25
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	102.—	102.10
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	137 70	137.90
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	53 80	53.90
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	53 90	54 10
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecy. za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. wol.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	6.57	6.58
dtto. pełnej wagi	6.57	6.58
Korona	18.95	19 —
20frankówka	10.94	10.96
Rosyjski impery.	11.28	11.32
Talar związkowy	2.05	2.05½
Srebro	136.75	137.—
Kurs korony w k. kasach	13 zł. 50 c.	

KRONIKA.

(„Kronikarz Wiednia“.) Członek wiedeńskiej rady gminnej Kuranda przedłożył wniosek, ażeby miasto ustanowiło posadę „Kronikarza Wiednia“, którego powołaniem byłoby spisywać regularnie codzienne wypadki w obrębie stolicy, jak dalece wpływałyby na duchowy, polityczny i komunalny jej rozwój, lub też ze względów powszechności zasługiwały na pamięć. Kronikarz taki pobierałby najmniej 1200 zł. rocznej płacy, i aby wyszukać godnego i statecznego męża, któryby odpowiedział zadaniu, ma być rozpisany konkurs publiczny. Każdy kandydat na tę posadę będzie musiał załączyć do podania swego program, z jakiego stanowiska pojmuje ten przedmiot. Pierwsza sekcya rady gminnej przyjęła jednogłośnie ten wniosek. Konkurs ma być rozpisany we wrześniu.

(Trzęsienie ziemi.) Gazecie kolońskiej donoszą z Sinzigu z 29. sierpnia: Wczoraj o północy mieliśmy tu dość mocne trzęsienie ziemi w kierunku z północy na południe. Drgnienia były tak mocne, że mieszkańcy zrywali się ze snu i wyskakiwali z łóżek. Na stacyi w Sinzigu zdawało się, jak gdyby ciężki pociąg transportowy przejeżdżał koleją.

(Okropne zjawisko natury.) Dziennik „Overland Singapore free Press“ donosi, co następuje: „Wyspa Simo, należąca do grupy Batu u zachodniego wybrzeża Sumatry, doznała 9. marca r. b. okropnego nieszczęścia. Przed wypadkiem, który opisać mamy, liczyła ta wyspa 120 domów i 1045 mieszkańców. Pod wieczór 9. marca dało się czuć dość mocne trzęsienie ziemi; mieszkańcy powybiegali przeto na pole w obawie, ażeby nie zagrzebały ich gruzy domów. Wkrótce potem dał się słyszeć zdala kilkakrotnie straszliwy łoskot, jakby wystrzały armatnie, a zaraz potem ujrzano na morzu olbrzymi spieniony bałwan, który z szybkością błyskawicy pędził ku lądowi; za nim toczył się drugi, a dalej trzeci jeszcze, i wszystkie trzy dosięgły uciekających mieszkańców i uniosły z sobą wszystko — ludzi, zwierzęta, domy i drzewa, odpływając napowrót z tą samą szybkością. Z 282 ludzi, zebranych w tem miejscu, między którymi przecież szczęśliwie ocalał nasz sprawozdawca — porwała woda 206, a ze 102 domów i 1045 mieszkańców wyspy było 96 domów zburzonych a 675 ludzi zginęło, nie licząc w to 103 obcych, którzy przypadkiem byli obecni na wyspie. Z 4000 drzew pewnej plantacyi pozostało 6 tylko. Po tej katastrofie przedstawiała wyspa widok okropnego zniszczenia, a leżące dokoła trupy zarażały powietrze, chociaż większa część nieszczęśliwych znalazła grób w morzu. Przy tej sposobności wyrzuciło morze olbrzymie bryły skał na 300 - 400 metrów na ląd, a wielkie drzewo Jawi-Jawi, które stało u brzegu, znaleziono z potarganemi korzeniami i konarami w odległości 400 stóp od brzegu. Przy całem tem nieszczęściu jednakże zdarzały się wypadki cudownego ocalenia; tak n. p. znaleziono we dwa dni potem jednoroczne dziecię na szczycie 15 stóp wysokiej palmy kokosowej, chociaż pokaleczone i ziębło, ale jeszcze przy życiu; inne dziecię żywe jeszcze leżało na piersiach umarłej matki.

Główny Redaktor *M. Szczeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.